

การศึกษาความสามารถของรายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ของ
บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อุไรรัตน์ ชูวันกลาง

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

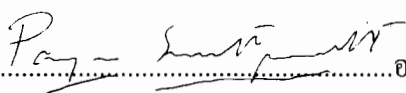
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2548

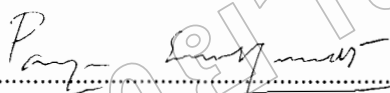
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

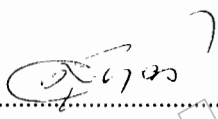
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อุไรรัตน์ ชูวันกลาง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

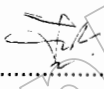
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

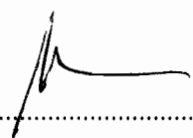
คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์

.....ประธาน
(ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

.....กรรมการ
(ดร. จุตสุชา ศิริสม)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัส ฉกรรจ์แดง)

วันที่ 11 เดือน ๑๑ พ.ศ. ๕๘

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลทำให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้องและถูกวิธี โดย
ดร.ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ ที่ปรึกษางานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูล
ในการทำภาคนิพนธ์ครั้งนี้ได้อย่างสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการ
จัดหาหนังสือ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานนิพนธ์ฉบับนี้จนกระทั่งสำเร็จ ขอขอบพระคุณ
สมาชิกในครอบครัวที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการศึกษาด้วยดี
ตลอดมา

สุดท้ายนี้ หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขออภัยเป็น
อย่างสูงในข้อบกพร่องและผิดพลาดนั้น และผู้เขียนหวังว่างานนิพนธ์ฉบับนี้คงมีประโยชน์บ้าง
ไม่มากนักน้อย สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจต่อไป

อุไรรัตน์ ชูวันกลาง

46921252: สาขาวิชา: การบัญชี; บช.ม. (การบัญชี)

คำสำคัญ: ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี/ ราคาหลักทรัพย์/ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อุไรรัตน์ ชูวันกลาง: การศึกษาความสามารถของภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในการใช้อธิบาย
ราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (A STUDY ON THE VALUE
RELEVANCE OF DEFERRED TAX: THE CASE OF THE STOCK EXCHANGE OF
THAILAND.) อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์: ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์, บช.ค., 41 หน้า ปี พ.ศ.2548.

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงแนวการปฏิบัติทางบัญชี
เกี่ยวกับภาษีเงินได้ ความแตกต่างของรายการบัญชีกับรายการทางภาษี และความสามารถของ
รายการภาษีเงินได้รอตัดบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย โดยศึกษาข้อมูลงบการเงินของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกกลุ่ม
อุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอาหาร กลุ่มอุปโภคบริโภค กลุ่มการเงินและธนาคาร กลุ่ม
อุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี พ.ศ.
2540 – 2547 โดยการศึกษาแนวปฏิบัติทางบัญชีกับความแตกต่างของรายการบัญชีและรายการภาษี
นำข้อมูลในงบการเงินมาวิเคราะห์และทดสอบค่าเฉลี่ย และการศึกษาความสามารถของรายการภาษี
เงินได้รอตัดบัญชีในการใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ ใช้วิธีวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ณ ระดับ
นัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาด้านวิวัฒนาการและแนวปฏิบัติในเรื่องภาษีเงินได้ระหว่างช่วงวิกฤตการณ์
ทางเศรษฐกิจจนถึงปัจจุบันพบว่า บริษัทส่วนใหญ่เลือกวิธีการทางการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้
ตามวิธีภาษีเงินได้ค้างจ่ายซึ่งมิได้เปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต การศึกษาด้านความแตกต่างของ
รายการบัญชีกับรายการภาษีเงินได้ปรากฏว่า บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้นเมื่อบริษัท
เลือกปฏิบัติตามวิธีการบัญชีภาษีเงินได้ และการศึกษาความสามารถของรายการภาษีเงินได้รอตัด
บัญชีไม่สามารถใช้อธิบายราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์

46921252 : MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC (ACCOUNTING)

KEYWORDS: DEFERRED TAX/ VALUE RELEVANCE/ STOCK EXCHANGE OF THAILAND.

URAIRAT CHUWANKLANG: A STUDY ON THE VALUE RELEVANCE OF DEFERRED TAX: THE CASE OF THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND.

ADVISOR: PANYA SUMRITPRADIT, Ph.D. (Accountancy), 41 P. 2005.

This research aims to study the changes of practices on accounting for income tax, differences of accounting items and their tax bases, and the value relevance of deferred income tax of listed companies in the Stock Exchange of Thailand. The data was collected from the financial statements of all industries; consisted of food, consumer products, finance and banking, manufacturing, property, resources, services and technology from 1997 to 2004. The mean t-test was applied for studying on changes of practices on accounting for income tax and the differences of accounting items and their tax bases. The multiple regression was used in analyzing the value relevance of deferred tax at significant level 0.05

The result, focused on changes of practices on accounting for income tax, shows that most of the companies have employed the flow – through method. For the differences of accounting items and their tax bases, companies must disclose more information when they apply the accounting for income tax. Deferred income tax items, however, do not possess the value relevance.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
สมมติฐานงานวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ขอบเขตของงานวิจัย	3
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีภาษีเงินได้	6
วิธีการกำหนดราคาหลักทรัพย์	9
งานวิจัยในประเทศไทย	12
งานวิจัยต่างประเทศ	13
สรุปแนวความคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย	17
ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
แหล่งข้อมูล	17
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	18
4 ผลการวิจัย	19
คุณลักษณะเบื้องต้นของข้อมูลที่น่ามาศึกษา	23

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 อภิปรายผล และสรุปผลการวิจัย.....	27
สรุปผลการวิจัย	27
ข้อเสนอแนะงานวิจัยในการศึกษาในครั้งต่อไป	28
บรรณานุกรม	30
ภาคผนวก	32
ประวัติย่อของผู้วิจัย	41

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงความถี่ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามประเภทอุตสาหกรรมที่ได้ทำการศึกษา.....	19
2 แสดงการเปรียบเทียบการเลือกใช้นโยบายการบัญชีภาษีเงินได้ ตั้งแต่ปี 2540 – 2547 ระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์	20
3 สรุปวิธีการแสดงรายการภาษีเงินได้ของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์	20
4 แสดงการเลือกปฏิบัติตามวิธีการภาษีเงินได้รอตัดบัญชีแยกประเภทตามกลุ่ม อุตสาหกรรม	21
5 การแสดงประเภทรายการตามวิธีการภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	22
6 การปฏิบัติตามข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 5	22
7 แสดงถึงรายการบัญชีที่เกิดจากความแตกต่างของวิธีการทางบัญชีและวิธีการ ทางภาษี	23
8 สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร (Descriptive Statistics) ของตัวแบบที่ 1.....	23
9 สหสัมพันธ์ของตัวแปร (Pearson Correlation matrix of explanatory variables)	24
10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ข้อมูลความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ตามแบบที่ 1	25

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University